

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే

॥ ఏకోనత్రింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకోనత్రింశః సర్గః ॥

శుకసారణౌ నిర్భర్తస్య రావణేన తయోః సభాతో నిష్కాసనం
తత్ప్రహితానాం గుప్తచరాణాం శ్రీరామానుగ్రహేణ వానరతో మోక్షణం
లంకాయాం నివర్తనం చ

శుకేన తు సమాదిష్టాన్ దృష్ట్వా స హరియూథపాన్ |
లక్ష్మణం చ మహావీర్యం భుజం రామస్య దక్షిణం || 6.29.1 ||

సమీపస్థం చ రామస్య భ్రాతరం చ విభీషణం |
సర్వవానరరాజం చ సుగ్రీవం భీమవిక్రమం || 6.29.2 ||

అంగదం చాపి బలినం వజ్రహస్తాత్మజాత్మజం |
హనూమంతం చ విక్రాంతం జాంబవంతం చ దుర్జయం || 6.29.3 ||

సుషేణం కుముదం నీలం నలం చ ప్లవగర్షభం |
గజం గవాక్షం శరభం మైందం చ ద్వివిదం తథా || 6.29.4 ||

కించిదావిగ్నహృదయో జాతక్రోధశ్చ రావణః |
భర్తస్యామాస తౌ వీరౌ కథాంతే శుకసారణౌ || 6.29.5 ||

అధోముఖౌ తౌ ప్రణతావబ్రవీచ్ఛుకసారణౌ |
రోషగద్గదయా వాచా సంరబ్ధం పరుషం తథా || 6.29.6 ||

న తావత్ సదృశం నామ సచివైరుపజీవిభిః |
విప్రియం నృపతేర్వక్తుం నిగ్రహే ప్రగ్రహే ప్రభోః || 6.29.7 ||

రిపూణాం ప్రతికూలానాం యుద్ధార్థమభివర్తతాం |
ఉభాభ్యాం సదృశం నామ వక్తుమప్రస్తవే స్తవం || 6.29.8 ||

ఆచార్యా గురవో వృద్ధా వృథా వాం పర్యుపాసితాః |
సారం యద్ రాజశాస్త్రాణామనుజీవ్యం న గృహ్యతే || 6.29.9 ||

గృహీతో వా న విజ్ఞాతో భారోఽజ్ఞానస్య వాహ్యతే |
ఈదృశైః సచివైర్యుక్తో మూర్ఖైర్దిష్ట్యా ధరామ్యహం || 6.29.10 ||

కిం ను మృత్యోర్భయం నాస్తి మాం వక్తుం పరుషం వచః |
యస్య మే శాసతో జిహ్వో ప్రయచ్ఛతి శుభాశుభం || 6.29.11 ||

అప్యేవ దహనం స్పృష్ట్యా వనే తిష్ఠంతి పాదపాః |
రాజదండపరామృష్టాస్తిష్ఠంతే నాపరాధినః || 6.29.12 ||

హన్యామహం త్విమౌ పాపౌ శత్రుపక్షప్రశంసినౌ |
యది పూర్వోపకారైర్మే క్రోధో న మృదుతాం వ్రజేత్ || 6.29.13 ||

అపధ్వంసత నశ్యధ్వం సన్నికర్షాదితో మమ |
నహి వాం హంతుమిచ్ఛామి స్మరామ్యుపకృతాని వాం |
హతావేవ కృతఘ్నౌ ద్వౌ మయి స్నేహపరాఙ్ముఖౌ || 6.29.14 ||

ఏవముక్తౌ తు సవ్రీడౌ తౌ దృష్ట్వా శుకసారణౌ |
రావణం జయశభేన ప్రతినంద్యాభినిఃసృతౌ || 6.29.15 ||

అబ్రవీచ్ఛ దశగ్రీవః సమీపస్థం మహోదరం |
ఉపస్థాపయ మే శీఘ్రం చారానితి నిశాచరః |
మహోదరస్తథోక్తస్తు శీఘ్రమాజ్ఞాపయచ్ఛరాన్ || 6.29.16 ||

తతశ్చారాః సంత్వరితాః ప్రాప్తాః పార్థివశాసనాత్ |
ఉపస్థితాః ప్రాంజలయౌ వర్ధయిత్వా జయాశిషః || 6.29.17 ||

తానబ్రవీత్ తతో వాక్యం రావణో రాక్షసాధిపః |
చారాన్ ప్రత్యాఱికాఱ్శూరాన్ ధీరాన్ విగతసాధ్వసాన్ || 6.29.18 ||

ఇతో గచ్ఛత రామస్య వ్యవసాయం పరీక్షితుం |
మంత్రేష్వభ్యంతరా యేఽస్య ప్రిత్యా తేన సమాగతాః || 6.29.19 ||

కథం స్వపితి జాగర్తి కిమద్య చ కరిష్యతి |
విజ్ఞాయ నిపుణం సర్వమాగంతవ్యమశేషతః || 6.29.20 ||

చారేణ విదితః శత్రుః పండితైర్వసుధాధిపైః |
యుద్ధే స్వల్పేన యత్నేన సమాసాద్య నిరస్యతే || 6.29.21 ||

చారాస్తు తే తథేతుక్త్వా ప్రహృష్టా రాక్షసేశ్వరం |
శార్దూలమగ్రతః కృత్వా తతశ్చక్రుః ప్రదక్షిణం || 6.29.22 ||

తతస్తం తు మహాత్మానం చారా రాక్షససత్తమం |
కృత్వా ప్రదక్షిణం జగ్ముర్యత్ర రామః సలక్ష్మణః || 6.29.23 ||

తే సువేలస్య శైలస్య సమీపే రామలక్ష్మణౌ |
ప్రచ్ఛన్నా దదృశుర్గత్వా ససుగ్రీవవిభీషణౌ || 6.29.24 ||

ప్రేక్షమాణాశ్చమూం తాం చ బభూవుర్భయవిహ్వలాః |
తే తు ధర్మాత్మనా దృష్ట్వా రాక్షసేంద్రేణ రాక్షసాః || 6.29.25 ||

విభీషణేన తత్రస్థా నిగృహీతా యదృచ్ఛయా |
శార్దూలో గ్రాహితస్త్యేకః పాపోఽయమితి రాక్షసః || 6.29.26 ||

మోచితః సోఽపి రామేణ వధ్యమానః ప్లవంగమైః |
ఆన్యశంస్యేన రామేణ మోచితా రాక్షసాః పరే || 6.29.27 ||

వానరైరర్దితాస్తే తు విక్రాంతైర్లఘువిక్రమైః |
పునర్లంకామనుప్రాప్తాః శ్వసంతో నష్టచేతసః || 6.29.28 ||

తతో దశగ్రీవముపస్థితాస్తు తే

చారా బహిర్నిత్యచరా నిశాచరాః |

గిరేః సువేలస్య సమీపవాసినం

న్యవేదయన్ రామబలం మహాబలాః || 6.29.29 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకోనత్రింశః సర్గః ||